

Uchwała Nr 253/XLI/2018

Rady Gminy Krasiczyn z dnia 21 września 2018 roku

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Krasiczyn na lata 2018-2023

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt. 15 ustawy z dnia 08 marca 1990 r. o samorządzie gminnym /Dz.U. z 20217 r. poz. 994/ oraz art. 6 ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie /Dz. U. z 2015 r. poz. 1390/ Rada Gminy Krasiczyn uchwala co następuje ;

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Krasiczyn na lata 2018-2023 stanowiący załącznik Nr 11 do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Krasiczyn oraz Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krasiczynie

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia , z mocą obowiązująca od 01 września 2018 r.

Przewodnicząca Rady Gminy

Irena Dybowska - Ryś

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE
KRASICZYN NA LATA 2018-2023**

Wprowadzenie

Problem przemocy w rodzinie od kilku lat zaczyna być zauważany , zmienia się świadomość społeczna w tym zakresie. W okresach wcześniejszych problem ten był niezauważany i przemilczany. Wiele osób nie zdawało sobie sprawy ,że przemoc w rodzinie jest przestępstwem , wpływa destrukcyjnie nie tylko na ofiarę przemocy , ale również na rodzinę i całe społeczeństwo, w związku z tym władze państwowe oraz inne instytucje podejmują działania mające na celu zmniejszenie liczby osób doznających przemocy jak również takich działań , które mają za zadanie złagodzenie skutków społecznych zjawiska przemocy.

Próba podjęcia celowych , zamierzonych oraz jednolitych działań na rzecz zapobiegania zjawiska przemocy w rodzinie w Polsce jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie /Dz.U. z 2015 r. poz. 1390 /.W ten sposób został zrobiony pierwszy krok ku podniesieniu świadomości społecznej w zakresie zwalczania zjawiska przemocy w rodzinie. Działaniom z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie nadano ramy prawne, podnosząc tym samym rangę zadań realizowanych przez instytucje rządowe, samorządowe i pozarządowe.

Zjawisko przemocy w rodzinie jest problemem trudnym do wykrycia , ponieważ nie wszystkie ofiary przemocy otwarcie przyznają się do sytuacji panującej w rodzinie. Wielu specjalistów wskazuje ,że jest to jeden ze szczególnie ważnych problemów społecznych w Polsce , który wymaga podjęcia szerokiego, dobrze zaplanowanego i zorganizowanego na wiele lat działania, którego realizacja powinna doprowadzić do poprawy stanu bezpieczeństwa ofiar przemocy oraz ich rodzin.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie na lata 2018-2016 jest realizacją ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. /Dz.U. z 2015 r. poz. 1390 / o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i kontynuacją wcześniejszego programu w tym zakresie.

Program jest skierowany nie tylko do instytucji, organizacji , ale także do lokalnego społeczeństwa Gminy Krasiczyn oraz do wszystkich tych, którzy na co dzień są świadkami przemocy, doznają przemocy lub też ją stosują. Program ten ma charakter profilaktyczny i edukacyjny, celem programu jest ograniczenie skali problemu i skutków przemocy domowej.

Rozdział I

Przemoc w rodzinie

Rodzina jest podstawową komórką społeczną, środowiskiem kształtującym osobowość człowieka ,jego poglądy, styl życia , system norm i wartości. Bardzo ważną rolę w rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy członkami rodziny , oparte na wzajemnej miłości , poszanowaniu, zrozumieniu. W przypadku jakiegokolwiek dezorganizacji , rodzina nie jest w stanie realizować swoich podstawowych zadań, relacje w rodzinie ulegają zaburzeniu , łamane są podstawowe zasady moralne, prawne, a w wielu przypadkach są sprzeczne z obowiązującym prawem.

Przemoc jest zjawiskiem występującym coraz powszechniej w naszym społeczeństwie i dotyka rodzin o różnym statusie społecznym. Jest równocześnie skutkiem jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, należy ją zakwalifikować do kategorii zachowań negatywnych i szkodliwych społecznie. Mimo ,że przemoc w relacjach międzyludzkich występuje od zawsze , to mówiono o niej niewiele, ponieważ nie postrzegano jej jako poważnego zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny, które prowadzi do poważnych zaburzeń moralnych i prawnych, a w skrajnych przypadkach do bardzo tragicznych skutków.

Przemoc doznawana w rodzinie rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe, dając o sobie znać w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej.

Definicja przemocy

Przemoc w rodzinie – zwana potocznie przemocą domową , to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie działań koniecznych do ochrony zdrowia i życia , naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych / małżonek ,wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, osoba pozostająca we wspólnym pożyciu/ , a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących , narażające te osoby w szczególności na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność , nietykalność cielesną , wolność, w tym seksualną , powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym , a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą / art.2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie/.

Rodzaje przemocy :

- **Przemoc fizyczna** – popychanie , odpychanie, obezwładnianie , przetrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie ,duszenie, bicie ręką, pięścią, bicie przedmiotami ,rzucanie w kogoś przedmiotami ,parzenie, polewanie substancjami żrącymi, używanie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy itp.
- **Przemoc psychiczna** – wyśmiewanie poglądów , religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów , karanie przez odmowę uczuć , zainteresowania , szacunku , krytykowanie , wmawianie choroby psychicznej , izolacja społeczna / kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami / , domaganie się posłuszeństwa , ograniczanie snu i pożywienia , degradacja werbalna/ wyzywanie ,ponizanie, upokarzanie, zawstydzanie/ stosowanie gróźb itp.
- **Przemoc seksualna-** wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych ,wymuszanie seksu z osobami trzecimi , sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych drugiej osoby itp.

- **Przemoc ekonomiczna**- odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspokajanie potrzeb materialnych oraz innych rodziny itp.

Innym rodzajem przemocy w rodzinie jest zaniedbanie

Zaniedbanie – to zjawisko społeczne , które odnosi się szczególnie do relacji dziecko-rodzic. Będzie to niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych dziecka oraz brak zapewnienia właściwej uwagi i troski rodziców w zakresie :

- emocjonalnego kontaktu i więzi
- reagowania na trudności, które przeżywa dziecko,
- okazywania wsparcia, troski , zainteresowania i opieki
- otwartości na potrzeby dziecka
- zapewnienia odpowiednich warunków materialnych, socjalnych
- właściwego ubioru, który będzie dostosowany do wieku i pory roku
- właściwa opieka medyczna oraz edukacja
- odpowiednie pokierowanie rozwojem

Zaniedbanie nie wiąże się z użyciem siły, jednak może powodować poważne szkody psychiczne oraz uszczerbek na zdrowiu.

Ofiarami przemocy w rodzinie są zazwyczaj kobiety i dzieci. Rzadko mężczyźni, chociaż ostatnio coraz częściej można spotkać się ze stosowaniem przemocy wobec mężczyzn. Inną kategorią ofiar przemocy , o której mówi się nieco rzadziej niż o dzieciach i kobietach , są osoby niepełnosprawne i ludzie starsi. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym.

2. Nadużywanie alkoholu a przemoc

Bardzo często przyczyną przemocy w rodzinie jest nadużywanie alkoholu, osoby znajdujące się w stanie upojenia alkoholowego tracą kontrolę nad własnym postępowaniem, pod wpływem alkoholu zanikają w człowieku hamulce, wewnętrzne zakazy krępujące jego zachowanie. Częste nadużywanie alkoholu prowadzi do nasilenia się zachowań agresywnych, nawet osoba uważana za spokojną, zrównoważoną może pod wpływem alkoholu stosować wobec swojej rodziny przemoc doprowadzając do jej niszczenia.

Fakt, że człowiek pod wpływem alkoholu nie potrafi logicznie myśleć, rozumieć i oceniać swoich czynów nie może w żaden sposób usprawiedliwiać jego postępowania. Uzależnienie od alkoholu nie jest okolicznością łagodzącą, ponosi on pełną odpowiedzialność za swoje zachowanie. Życie z alkoholiem może również doprowadzić do współuzależnienia .

Zarówno osoby uzależnione jak i współ uzależnione wymagają specjalistycznej pomocy terapeutycznej.

Osoby pokrzywdzone niechętnie przyznają się do problemów występujących w rodzinach , nie jest im łatwo o tym mówić, i tym samym zwrócić się o pomoc.

ROZDZIAŁ I

System Przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Krasiczyn

1. Zadania gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zgodnie z art.6 pkt. w/w ustawy o przeciwdziałaniu przemocy zadania w tym zakresie są realizowane przez organy administracji rządowej oraz jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej / Dz.U.2018 r. poz. 1508 ./ oraz ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi/ Dz.U. z 2002 r. Nr 147 poz. 1231 z póź. zm/.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie powstał w oparciu o informacje przekazywane do OPS przez Posterunek Policji w Krasiczynie oraz analizę dokumentacji zgromadzonej w OPS.

Do zadań własnych gminy w tym zakresie należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w tym:

- Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie
- Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie
- Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia
- Tworzenie zespołów interdyscyplinarnych

2. Zespół Interdyscyplinarny

W celu realizacji zadań określonych w art. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w Gminie Krasiczyn uruchamia się gminny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie oparty na pracy Zespołu Interdyscyplinarnego , w skład którego wchodzi przedstawiciele :

1. OPS
2. Sądu
3. Policji
4. Szkolnictwa

5. Służby Zdrowia
6. Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia
7. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
8. Przedstawicieli innych jednostek w miarę potrzeb

Zespół Interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

Cel główny programu

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez spójne działanie wszystkich służb oraz zminimalizowanie prawdopodobieństwa wystąpienia aktów przemocy poprzez podniesienie świadomości społecznej.

Cele szczegółowe :

1. Zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy/ psychologicznej, prawnej, terapeutycznej, socjalnej/ dla ofiar przemocy w rodzinie.
2. Zwiększenie skuteczności działań wobec sprawców przemocy.
3. Podniesienie poziomu wiedzy , świadomości lokalnej dotyczącej przemocy oraz zmiana nastawienia świadków przemocy do występowania o pomoc dla osób pokrzywdzonych.
4. Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, poprawa skuteczności podejmowanych działań.
5. Działania profilaktyczne promujące styl wychowanie dzieci bez przemocy.

Uwarunkowania prawne :

Podstawą działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie jest w szczególności :

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. /Dz.U. Nr 78 poz. 483 z p. zm./

Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie /Dz.U. z 2015 r poz. 1390/.

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej /Dz.U. z 2018 r. poz. 1508 z późn. zm./.

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /Dz.U. z 2016 r. poz. 487 z p.zm./

Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy /Dz.U. z 2017 poz.682 /

Ustawa z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej /Dz.U z 2018 r. poz. 998/

Ustawa z dnia 07 września 1991 r. o systemie oświaty /Dz.U. z 2016 r. poz. 1943 z p. zm./.

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny /Dz. U. z 2016 r. poz. 1137 z p. zm./ oraz ustawy z dnia 06 czerwca 1997 r. kodeks postępowania karnego /Dz.U. z 2017 r. poz. 1904/

Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – kodeks postępowania cywilnego /Dz.U. z 2016 r. poz. 1822/

Ustawa z dnia 08 marca 1990 r. o samorządzie gminnym /Dz.U. z 2018 r. poz. 994/

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii /Dz.U. z 2017 r. poz. 783 z p. zm./

Gminna strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

Gminne Programy Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Sprawozdawczość

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krasiczynie do dnia 30 kwietnia każdego roku przedłoży Radzie Gminy Krasiczyn informację o realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Źródła finansowania

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2018-2023 są środki własne gminy Krasiczyn.